

על ה-"Chieftain" ועל תותחו

מאת אנדרו וילסון

הטנק הבריטי החדש "Chieftain", שעל קבלתו לשרות הודיע מיניסטריון-המלחמה הבריטי בחודש אוגוסט, מהוה אחד מהשגיה המקוריים המועטים בשטח תכנון כלי-נשק בבריטניה שלאחרי מלחמת-העולם-השניה. מניחים כי יוכנס לשרות אצל ארמיה-הראין ב-1965. זה עתה נתפרסמו פרטים נוספים על הטנק. משקלו של ה-"Chieftain" קצת מעל ל-50 טון; הפרט הבולט שבו הוא תותחו בן 120 מ"מ, בעל מהירות-לוע יוצאת מגדר הרגיל. תותח זה מקדם אותו לפי דעת מומחים, לפחות ב-10 שנים לעומת כל מתחריו. מנועו הרב-דלקי יכול לפעול עם כל סוגי הדלק, מסולר ועד לדלק בעל מספר אוקטן גבוה. מצבו של הנהג — השוכב פרקדן על מושב מוארך ונהג באמצעות פריסקופ-ברך — איפשר להעניק לטנק צלילת נמוכה.

על אף כל אלה מתנהל ויכוח-מה מסביב ל-"Chieftain", הכבד-יותר ואיטיות-יותר מדגמי הטנקים שנתקבלו לאחרונה בגרמניה וברבדיה. אלא שמיניסטריון-המלחמה טוען, כי אם הנך מתכוון לבנות טנק שמשקלו עולה על 30 טון (משקל המכסימום להובלה אווירית) — מוטב כבר לעשותו 50 טון. משקל שרוב סיפוני אוניות, גשרים גדולים וקרונות רכבת יכולים עדיין לשאתו.

נספיק מהר

על אף משקלו ה-"Chieftain" נייד באופן יוצא-המחלל; ואם כי מהירותו בשדה אינה עולה על 24 קמ"ש (43 קמ"ש על הכביש), יסכימו ודאי מפקדי-טנקים מנוסיו-קרבות שמהירות זו מספקת לרוב תנאי-הקרב.

יתכן, אמנם, כי יתנהל ויכוח בין מומחים על כמה פרטים שבטנק זה — לדוגמה על ההחלטה להשאיר אישיות רביעי, את הטען, במקום להכניס טעינה-אוטומטית כפי שהופעלה בטנק השבדי החדש. אך אם שוקלים את כל היתרונות והחסרונות, נראה שמוצדק לקבל את טענתו של מיניסטריון-המלחמה כי הטנק החדש עולה בכושר להחיימה ובעצמת-האש שלו על כל מתחרה ידוע — כולל הטנקים הבינוניים והכבדים הסובייטיים החדשים. אחד החידושים, המשכנעים ביותר ב-

ביום סוער-למדי במהירות עד ל-5 מיל בשעה. הביקורת העיקרית שאפשר להשמיע נגד ה-"Chieftain" היא — חוסר ניידותו האסטרטגית, זו הדרושה לניצול פריצה ארוכת-טוח, כפי שעשו זאת הטנקים של היטלר ב-1940. אך טנק, כמו כל כלי-נשק אחר, הוא פשרה בין עדיפויות, ורוב צוטי הטנקים של בעלות-הברית ממלחמת-העולם-השניה, אשר סבלו נוראות משריון לקוי ותותחים נחותי-טוח, יסכימו עם ההנמקה הרשמית כי מהירות היא יתרון יחסי, שעה שלטנקי האויב תותחים עדיפים.

בינתיים נמשכים החיפושים אחרי רכב-לחימה קל-משקל וארוך-טוח ואם יש משמעות להשוויות הנהירות של הבריטים על שאלות ככיוון זה, נמצא כלי-רכב כזה — יביל-אוייר אבל לא דוקא טנק — בשלבי פיתוח.

תקוות ליצוא

ברור שהבריטים מקוים ליצא את ה-"Chieftain" לאחר ההצלחה עם ה-"Centurion", ממנו נמכרו כ-3000 לארצות נאט"ו ולמדינות נייטרליות.

בהדגמה מיוחדת הצהיר מיניסטר-המלחמה, מר גודבר, כי הצבא מוכן להכניס בטנקים שני גוויים מיוחדים שיידרשו עלי-ידי לקוחות ממדי-גית נאט"ו וכי הזמנות מבחיץ עשויות להוריד את המחיר (שנאמד באופן בלתי-רשמי ב-£ 100,000). מנקודת מבט צבאית נראה של-"Chieftain" סיכוי מבוסס להפוך לטנק הסטנדרטי של נאט"ו בשנות ה-70. לכן גרמה ההודעה של ממשלת בון, כי גרמניה תבנה טנק משלה ואף תפתח דגם-לעתידי בשיתוף-פעולה עם ארה"ב, לתמיהה ולרוגו בלונדון.

ציונים אלה לתכונותיו של ה-"Chieftain", — כשהם באים בעקבות סקירתו של סא"ל ציפורי על "הטנק האירופי" בגליון הקודם של "מערכות" — משלימים את תמונת דגמיו החדשים של רכב-קרב-משורי, המתחילים להחליף בצבאות אירופה את ה"דור" שלפניהם.

"Chieftain" הוא התקן-טיווח הפועל באמצעות מקלע-כבד. התקן זה כמעט מבטיח פגיעה בריה הראשונה של התותח. התותחן יורה שניים-שלושה צורות-מקלע כדי ל-"תחום" את המטרה; וכאשר צרור פוגע מעט מעבר למטרה ובקרבתה — מכוון ה"תותח אל המטרה".

בהדגמה שנערכה לפני זמן קצר בפני קציני נאט"ו וקצינים שבדיים ושבוצריים פגע תותחן מאומן פעם אחרי פעם במטרות שונות תוך 10 שניות אחרי צרור-הטיווח הראשון — פגיעה יותר מהירה ויותר מדויקת מזו שניתן להשיגה על-ידי הדגמים האחרונים של טילים-נ"ט-מונחים.

מקום לינה

בפעם הראשונה תוכנן טנק, שבו הצוית ויכל לחיות ולהלחם במשך יום-לחימה של 24 שעות. הוא כה מרווח עד כי שני אנשי-צוות יכולים לשכב ולישון בו; אויר מזוהם לתוכו באמצעות מאוררים, אשר נועדו גם לסננו בשעת הרעלה רדיו-אקטיבית וכימית; הטנק מסוגל לשאת כ-1000 ליטר דלק.

זקור אינפרא-אדום מאפשר לנהג ולמפקד לראות ולהלחם בלילה; צינורות הפליטה מוגנים לגמרי, כדי לסכל פעולתם של האמ-צעים-לגלוי-חום של האויב (אמצעים אינפרא-אדומים).

שני התקנים נוספים הם מיצב משוכלל מאוד המאפשר לטנק לירות בדיק רב תוך-הנועה וכן התקן "שחיה" עשוי פיברגלס שניתן להקימו תוך 15 דקות והמאפשר לטנק לשוט

